

Activiteiten Raad van Kerken in Nederland over 2020

Het jaar 2020 was voor velen een zwaar jaar. De gevolgen van de covid-19-pandemie werken nog steeds door en velen van ons zullen herinneringen hebben aan het overlijden van dierbaren in eenzaamheid, het begraven van naasten in kleine kring, en aan de wanhoop en machteloosheid er niet te kunnen zijn voor ouders, grootouders of andere naasten. De impact van de pandemie op het onderwijs, de zorg, het bedrijfsleven en andere sectoren van de samenleving is enorm. Ook de kerken werden dit jaar voor grote en nieuwe uitdagingen gesteld. Nu er effectieve vaccins zijn ontwikkeld en men wereldwijd begonnen is te vaccineren is er hoop dat er binnen afzienbare tijd meer mogelijkheden zijn voor ons doen en laten. Uitgekeken wordt naar het moment dat we elkaar kunnen ontmoeten, en dat er weer vieringen en gebedsbijeenkomsten mogelijk zijn.

Activiteiten door het jaar

Op 11 december 2019 werd drs. Geert van Dartel gekozen tot nieuwe voorzitter van de Raad van Kerken in Nederland. Zijn eerste optreden was op de Oecumenelezing van 17 januari in de Geertekerk in Utrecht, waar hij zich voorstelde aan de aanwezigen. Thema van de lezing was: 'In Christus - en in Nederland. Op zoek naar geloofwaardige identiteit'. Sprekers waren Mirella Klomp, Peter-Ben Smit en Enis Odaci.

De Week van gebed voor eenheid vond plaats van 19 t/m 26 januari. Thema was 'Buitengewoon', ontleend aan Handelingen 28:2. De EO zond een oecumenische dienst uit vanuit de Julianakerk in Apeldoorn en ook de KRO zond een dienst uit van de gemeenschap Sant'Egidio in Amsterdam.

De Raad van Kerken neemt deel aan het samenwerkingsverband In Vrijheid Verbonden. Deze kwam op 20 januari bijeen in Tivoli Vredenburg, Utrecht, rond het thema '75 jaar vrijheid' in aanwezigheid van H.K.H. Prinses Beatrix. Spreker was Jesse Klaver, fractievoorzitter van GroenLinks.

In januari werd ook de vernieuwde website van de Raad van Kerken gelanceerd. Een compleet nieuwe jas na meer dan 10 jaar. De indeling is zodanig dat deze meer gericht is op de vraag van bezoekers en minder op de organisatie van de Raad. Ook is nu een webshop beschikbaar. In april werd de eerste nieuw vormgegeven nieuwsbrief aan de ontvangers verzonden.

Op 11 maart riep de Raad de Nederlandse overheid op 500 vluchtelingenkinderen in ons land een veilige plek te geven. De oproep sluit aan bij eerdere verklaringen waarin de Raad zich uitspreekt voor een humaan vluchtelingen- en asielbeleid. In april pleitte de Raad voor evacuatie van vluchtelingen uit vluchtelingenkamp Moria op Lesbos vanwege de covid-19-pandemie. In september werd weer dringend aandacht gevraagd voor Moria naar aanleiding van de brand in het tentenkamp.

Op woensdag 18 maart organiseerde de Raad van Kerken met andere organisaties een Dag van Nationaal Gebed naar aanleiding van de uitbraak van het covid-19-virus. Mensen konden in gebed hun zorgen en ongerustheid neerleggen bij God en zegen vragen voor het werk van al die mensen die zorgdragen voor anderen. Ook in maart en april werden wekenlang op woensdagavond klokken van hoop en troost geluid ter bemoediging van eenzamen thuis en elders. De Raad sloot hierbij aan bij een lokaal initiatief van de oud-katholieke Paradijkerk in Rotterdam.

Eind maart nam de Raad een abonnement op Zoom, een videoconferentie-dienst, om het werk zoveel mogelijk voort te zetten en de contacten door middel van online-bijeenkomsten te kunnen blijven onderhouden, ondanks de beperkingen die covid-19 met zich meebracht.

In april riep de Raad, samen met leiders van andere religies en levensbeschouwingen, de regering op tot een mondiale Covid-19 aanpak. Het virus houdt geen rekening met grenzen, culturen of religies en aandacht voor zwakkeren in lage- en middeninkomenslanden is nodig. Daarvoor zou 1% van het beschikbare budget beschikbaar moeten komen.

Daarnaast werd, eveneens in gezamenlijkheid met vertegenwoordigers van andere godsdiensten en levensbeschouwingen, de Nederlandse regering en de Tweede Kamer opgeroepen zich in te zetten voor een eerlijke verdeling van het vaccin over de wereld, opdat het vaccin op gelijke wijze beschikbaar komt voor iedere wereldburger.

Op 5 mei verscheen een verklaring van de Raad tegen de nieuwe kernwapenwedloop. Hiermee uitte de Raad zijn zorgen over de kernwapenwedloop die op gang kwam na het opzeggen van belangrijke wapenbeheersingsovereenkomsten. Op 2 en 9 augustus 2020 was het ook 75 jaar geleden dat de eerste atoombommen op respectievelijk de steden Hiroshima en Nagasaki vielen met honderdduizenden doden als gevolg. Voor de herdenking in lokale vieringen werden gebeden en teksten beschikbaar gesteld op de website.

Op 13 mei nam de Raad deel aan de Nationale Iftar in Den Haag, waarvoor ook minister Grapperhaus en verschillende diplomaten uitgenodigd waren. Algemeen secretaris Crowel leidde de tafelgesprekken rond het thema 'Vrede, vrijheid en optimisme.'

Naar staatssecretaris Blokhuis stuurde de Raad een brief met het verzoek om de opvang van ongedocumenteerde vluchtelingen beschikbaar te houden, ook toen de acute coronacrisis in de zomer iets minder nijpend was. Het verzoek werd in het najaar nogmaals herhaald toen uit een antwoord van de staatssecretaris naar voren kwam dat er alle aandacht was voor dak- en thuislozen, maar alleen voor mensen met een geldige verblijfstitel. De Raad eindigde met een dringende oproep de maatschappelijke opvang open te stellen voor alle, ook zogenaamd 'niet-rechthebbende' daklozen.

Jaarlijks stuurt de Raad een groet aan de moslimgemeenschap in Nederland in het kader van de Ramadan. De vastenperiode in 2020 begon rond 24 april en eindigde rond 24 mei met het Suikerfeest. De contactgroep hindoes-christenen bracht een divaligroet uit die kerken en parochies die actief zijn in een omgeving waar hindoes wonen over kunnen brengen. Het Divalifeest viel op 14 november 2020.

Heidagen over de toekomst van de Raad

Hoogtepunt in 2020 waren wel de heidagen op 9 en 10 september op conferentiecentrum De Abdijhof in Nieuwkuijk. Leden van werkgroepen, beraadgroepen en taakgroepen van de Raad, evenals de leden van de plenaire Raad zelf bogen zich over de vraag naar de opdracht van de Raad, en de keuzes die gemaakt moeten worden wanneer het om de oecumene gaat. Doel was te komen tot een beleidsplan voor de jaren 2021 - 2025. Daarnaast was het ook een kennismakingsbijeenkomst. Veel leden van de verschillende groepen ontmoetten elkaar voor de eerste maal. De resultaten van deze heidagen zijn inmiddels uitgewerkt en goedgekeurd door de plenaire Raad van 10 maart 2021.

Tot slot

Op 4 november startte de Raad via zijn YouTube-kanaal de wekelijkse uitzending van korte videofilmjes 'Woorden van Hoop en Troost', die geheel in het teken van de coronacrisis stonden. Alle lidkerken en associés van de Raad hebben hieraan een bijdrage geleverd. De laatste uitzending was op 3 maart 2021.

De projectgroep Vieren werkte samen met de 'Roos van Culemborg' aan het boekje 'Van horen zingen', een boekje met liturgische handreikingen om rond de sterfdag van Bonhoeffer op 9 april aandacht te geven aan zijn leven en werk. Aan het eind van het jaar stelde de projectgroep Vieren de brochure 'Spreken met God' samen, over de verschillende christelijke gebedstradities die onze kerken rijk zijn. De projectgroep markeerde hiermee het eind van zijn werkzaamheden. De brochure verscheen als nr. 64 in de reeks Oecumenische Bezinning.

In december werd een onlinebijeenkomst gehouden met lokale raden van kerken en andere oecumenische verbanden. Doel was elkaar te informeren, te horen wat er leeft, maar vooral ook om kennis te maken met elkaar en met elkaars werk binnen de lokale raad van kerken.

Aan het einde van het jaar gaven de Nederlands Gereformeerde Kerken (NGK) en de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt (GKv) aan hun verbinding met de Raad te willen bestendigen door in gezamenlijkheid één verzoek te doen met de aanvraag associé te willen worden van de Raad. Het formele verzoek hiertoe is in 2021 ontvangen.

In 2020 werd zowel de bijeenkomst rond het Central Committee van de Wereldraad van Kerken als de bijeenkomst van de secretarissen van Europese nationale raden van kerken afgelast. Indien mogelijk zal het Central Committee bijeenkomen in juni 2021; de bijeenkomst van secretarissen van nationale raden van kerken is uitgesteld tot februari 2022 in Polen.

Ook uitgesteld werden de Inspiratiedag Kerkproeverij op 17 april, de Bonhoefferdag op 28 maart; de Dudoklezing met politici op 11 maart, en de Walk of Peace in het najaar tijdens de Vredesweek. Bij de laatste werd geadviseerd alternatieven te zoeken die geen risico meebrengen.

Er verschenen drie uitgaven in de reeks Oecumene: in januari verscheen de brochure 'Duurzaamheid & Armoede', een uitgave rond biddag en dankdag voor gewas en arbeid en de zondag van de arbeid. Verder verscheen 'Moederland - Vaderland', samengesteld door Welmoet Boenders en Gé Speelman. Het bevat verhalen van Nederlanders over vertrouwde, vervreemding en verlangen. En als laatste het hierboven genoemde 'Spreken met God'.

Drs. C. Crouwel